

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **L. K.,** zastoupen Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 694/15, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje,** se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 20. 9. 2017, č. j. 52 A 76/2016 - 194,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský úřad Česká Třebová (dále také „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 15. 1. 2016, č. j. 20341/2015/DOP/THK/SPŘ/164-11, vyslovil, že se žalobce (jako provozovatel vozidla FORD FOCUS, reg. zn. X) dopustil správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Tohoto správního deliktu se žalobce dopustil tím, že nezajistil, aby při užití výše uvedeného vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, konkrétně dne 12. 1. 2015 na ulici Lhotka u domu čp. 196 v obci Česká Třebová řidič uvedeného vozidla nerespektoval § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, když zastavil a stál s uvedeným vozidlem v zákazu stání. Za tento správní delikt byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání, které zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 5. 2016, č. j. KrÚ 35304/2016/ODSH/12, a potvrdil odvoláním napadené rozhodnutí.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou zamítl Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále též „krajský soud“) výše označeným rozsudkem. K poukazu žalobce na neexistenci zavinění (k zastavení v zákazu stání došlo v důsledku zdravotní indispozice řidiče) krajský soud uvedl, že předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí o správním deliktu, kde nastupuje místo odpovědnosti za přestupek řidiče motorového vozidla objektivní odpovědnost provozovatele motorového vozidla. V tomto řízení se lze zbavit odpovědnosti pouze tím, že by bylo prokázáno, že vozidlo před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích bylo buď odcizeno, nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo že by byla podána žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel (§ 125f odst. 5 zákona o silničním provozu). Krajský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu poukázal i na účelový postup zmocněnce žalobce ve správním řízení (společnosti FLEET Control, s.r.o.). Tvrzení o zdravotní indispozici žalobce neuplatnil v přestupkovém řízení, ale až v řízení o správním deliktu. Krajskému soudu je nadto z jeho rozhodovací činnosti známo (např. z řízení ve věci vedené u krajského soudu pod sp. zn. 52 A 100/2015 a 52 A 30/2016), že uvedená společnost (která nabízí i pojištění řidičů proti odpovědnosti za pokuty) obdobnou argumentaci (např. že se řidiči udělalo špatně, že zaparkoval z důvodů krvácení z nosu a snížení krevního tlaku, že odchytával volně pobíhajícího psa atd.) uplatňuje opakovaně, a krajský soud ji shledává účelovou. Krajský soud se neztotožnil ani s žalobní námitkou poukazující na neústavnosti právní úpravy týkající se správního deliktu. K tomu poukázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2016, č. j. 6 As 128/2015 – 32. Z výše uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění později předpisů (dále též „s. ř. s.“). Zmatečnost řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. stěžovatel spatřoval zejména: v argumentaci předsedy senátu krajského soudu JUDr. Jana Dvořáka při soudním jednání; v tom, že si uvedený soudce měl zřídit na zástupce stěžovatele „složku“; v tom, že uvedený soudce měl iniciovat podání stížnosti na zástupce stěžovatele k České advokátní komoře; a v tom, že jednání ve věci mělo probíhat pouze po dobu 30 minut. Ve vztahu k důvodu uvedenému v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pak stěžovatel namítal nesprávné posouzení krajní nouze. Stěžovatel vozidlo zaparkoval v daném místě pouze z důvodů akutních zdravotních problémů; pokud by vozidlo nezastavil ihned a vozidlo neopustil, nastal by závažnější následek (znečištění vozidla a narušení důstojnosti stěžovatele). Dále krajskému soudu vytýkal, že se při svých závěrech opíral o i rozhodnutí vydaná v jiných věcech (krajský soud nepřiléhavě poukazoval na argumentaci o volně pobíhajícím psu). Obhajobu stěžovatele nelze

odmítnout pouze z důvodu, že byla uplatněna v jiné věci, a to navíc v jiné formě. Krajský soud dále nepravdivě tvrdí, že společnost FLEET Control, s.r.o. nabízí pojištění řidičů proti odpovědnosti v obdobných věcech.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že v kasační stížnosti nebyl uveden petit. I přes tento nedostatek dospěl soud k závěru, že lze přistoupit k věcnému přezkumu kasační stížnosti. Náležitosti kasační stížnosti jsou stanoveny v § 106 odst. 1 s. ř. s., který odkazuje na § 37 s. ř. s. Podle odst. 5 naposled uvedeného ustanovení je-li podání stiženo vadou, vyzve předseda senátu podatele k jejímu odstranění a stanoví k tomu lhůtu. Nedoplní-li podatel v této lhůtě podání a jedná se o takový nedostatek, který znemožňuje pokračovat v řízení, předseda senátu podání odmítne. Nejvyšší správní soud má však za to, že v daném případě neuvedení petitu v kasační stížnosti není takovým nedostatkem, kvůli kterému by mohlo dojít k odmítnutí podání. Z obsahu kasační stížnosti totiž jednoznačně vyplývá, že se stěžovatel domáhá zrušení rozsudku krajského soudu, resp. rozhodnutí správních orgánů. Ostatně Nejvyšší správní soud může na základě kasační stížnosti (odhlédne-li zdejší soud od možnosti, že se stěžovatel podávající kasační stížnost proti zamítavému rozsudku krajského soudu domáhal zamítnutí kasační stížnosti) pouze zrušit napadený rozsudek, popř. následně i rozhodnutí správních orgánů (viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2015, č. j. 2 Azs 42/2005 - 56). Nejvyšší správní soud proto přistoupil k věcnému přezkumu kasační stížností napadeného rozsudku.

[9] Nejprve se soud zabýval námitkami, ve kterých stěžovatel poukazoval na zmatečnost řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Zmatečnost řízení stěžovatel primárně spatřoval v argumentaci JUDr. Jana Dvořáka při soudním jednání a v tom, že si uvedený soudce měl zřídit na zástupce stěžovatele Mgr. Václava Voříška „složku“.

[10] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. platí, že „*Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

[11] Jak uvedl zdejší soud např. v usnesení ze dne 6. 11. 2017, č. j. Nao 311/2017 - 28 (ve kterém byly posuzovány obdobné důvody podjatosti označeného soudce), garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šíře, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[12] Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2017, č. j. Nao 259/2017 - 41, pak vyplývá, že rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2017, č. j. Nao 259/2017 - 41).

[13] Zákon přitom explicitně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech (§ 8 odst. 1 s. ř. s. in fine). To potvrzuje i konstantní judikatura zdejšího soudu. Srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS., ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, ze dne 7. 10. 2004, č. j. Nao 24/2004 - 75, ze dne 28. 11. 2013, č. j. Nao 87/2013 - 78, ze dne 20. 3. 2014, č. j. Nao 112/2014 - 53, ze dne 19. 10. 2016, č. j. Nao 197/2016 - 74, ze dne 30. 11. 2016, č. j. Nao 282/2016 - 92, ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 118/2017 - 145, ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 119/2017 - 92, ze dne 6. 11. 2017, č. j. Nao 311/2017 - 28.

[14] Posledně uvedená rozhodnutí se přitom zabývala obdobnými námitkami, které uváděl stěžovatel v nyní posuzované kasační stížnosti (vč. námitek poukazujících na podjatost JUDr. Jana Dvořáka z důvodu zřízení předmětné „složky“, poukazujících na průběh jednání atp.), přičemž ani v jednom z nich nebyla shledána podjatost JUDr. Jana Dvořáka. Např. v usnesení ze dne 30. 11. 2016, č. j. Nao 282/2016 - 92, se zdejší soud zabýval podjatostí JUDr. Jana Dvořáka z důvodu, že si vede na Mgr. Václava Voříška

„složku“, resp. vztahem JUDr. Dvořáka k uvedenému zástupci. Soud neshledal, že by s ohledem na znění § 8 odst. 1 in fine s. ř. s. bylo možno uvedeného soudce vyloučit z projednávání a rozhodování dané věci. Obdobnými otázkami se pak zdejší soud zabýval i v usnesení ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 118/2017 - 145. V něm mj. rovněž poukázal na § 8 odst. 1 in fine s. ř. s., resp. na nemožnost spatřovat důvod podjatosti v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Explicitně se přitom vyjádřil i k tvrzením, že si JUDr. Jan Dvořák založil na zástupce stěžovatele „složku“, resp. k „pomlouvačnému odůvodnění“ rozsudku, a dovodil, že ani tyto skutečnosti nemohou založit důvěru v nestrannost tohoto soudce. Tyto závěry pak přebírá i usnesení Nejvyššího správního soudu ve věci č. j. Nao 119/2017 - 92, či usnesení č. j. Nao 311/2017 - 28. Ostatně obdobnými tvrzeními se zdejší soud zabýval i v nyní projednávané věci. Stěžovatel (jeho zástupce) totiž již při prvním jednání u krajského soudu (dne 29. 3. 2017) vznesl námitku podjatosti, kterou opíral o obdobné důvody. O této námitce rozhodl zdejší soud usnesením ze dne 16. 5. 2017, č. j. Nao 169/2017 - 152, a neshledal důvod k vyloučení JUDr. Jana Dvořáka. Mj. uvedl, že *„Nejvyšší správní soud předesílá, že obsahově prakticky shodnými námitkami uplatněnými stejným advokátem se ve skutkově obdobných věcech již vícekrát zabýval. Zástupce žalobce opakovaně namítá podjatost předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka z důvodu, že „si na něj vede složku“, opakovaně se k němu chová nevhodně, obtěžujícím a zastrašujícím způsobem či uvádí nepravdivá tvrzení. Nejvyšší správní soud uvádí, že totožnými námitkami jako v nyní projednávané věci se zabýval v rozsudku ze dne 10. listopadu 2016, č. j. 7 As 158/2016 - 72, v němž nebyly shledány důvodnými. V rámci kasačního přezkumu bylo posuzováno tvrzení stěžovatele, že si předseda senátu na zástupce žalobce založil složku, kde si eviduje jeho pozdní příchody a že ještě neví, co s touto složkou udělá. Nejvyšší správní soud se k údajné složce pozdních příchodů vyjádřil tak, že: „v dané věci je nepochybně míněno, že soudce měl přehled o tom, že se jedná o opakované jednání žalobce, což bylo následně podrobně uvedeno v odůvodnění rozsudku. Šlo tedy o názor soudu na způsob výkonu advokátní činnosti zástupce stěžovatele. Podrobné odůvodnění této okolnosti má bezpochyby i preventivní funkci. Účastníci a jejich zástupci získali náhled soudu na takový procesní postup a mohou se tomu v budoucnu přizpůsobit. Osobní antipatie či nepřátelství, které by mohly důvodně zpochybnit nepodjatost předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka, zde nejsou zřejmé. Postup JUDr. Jana Dvořáka nezakládá důvod k domněnkám o soudcově osobní zainteresovanosti v stěžovatelově věci ani o jeho vztahu k zástupci stěžovatele.“ V jiném, avšak velmi skutkově podobném případě, ve kterém Nejvyšší správní soud rozhodoval o námitce podjatosti téhož advokáta, Mgr. Voříška, konstatoval: „Vyjádření JUDr. Jana Dvořáka o „složce“ a údajně pomlouvačné odůvodnění rozsudku nezaložila relevantní pochybnost o podjatosti soudce v rámci řízení, jehož se bezprostředně týkala, tím spíše nemohou objektivně narušit důvěru v nestrannost tohoto soudce v řízení jiném“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2016, č. j. Nao 282/2016 - 92). (...) Skutečnosti uváděné zástupcem žalobce a listiny jím předložené spíše než to, že by byl předseda senátu podjatý, dokládají, že zástupce žalobce činí v řízení před krajským soudem opakovaně různé kroky vedoucí k maření jednání u soudu. Vzhledem k jejich opakování není překvapivé, že tyto procesní kroky vnímá předseda senátu nikoliv jako skutečnou obranu klientů jmenovaného advokáta v konkrétních případech, ale spíše jako účelově obstrukce. (...). Lze tedy shrnout, že opakování prakticky totožných stížností na konkrétního soudce (předsedu senátu), poukazování na jeho postup a reakce stran obstrukčního jednání zástupce, neprokázaná tvrzení o pomluvách a nepravdách ze strany soudce (předsedy senátu) vůči zástupci a domnělá a nepodložená procesní pochybení soudce (předsedy senátu) v jiných řízeních ani předmětné věci nejsou v daném případě*

důvodem pro vyloučení předsedy senátu z rozhodování o věci samé. Jiné důvody zástupce žalobce neuvedl. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru o nepodjatosti předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka v projednávané věci." Judikatura zdejšího soudu se tedy již obdobnými tvrzeními zabývala a neshledala důvod k vyslovení závěru o podjatosti. S ohledem na obsah spisu neshledal zdejší soud důvod se od výše uvedených závěrů odchýlit a přebírá je i pro nyní projednávanou věc.

[15] Pokud pak stěžovatel důvod k vyloučení JUDr. Jana Dvořáka spatřoval v tom, že na zástupce stěžovatele Mgr. Václava Voříška byla podána stížnost k České advokátní komoře, odkazuje zdejší soud na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. Nao 14/2007 - 26, a ze dne 16. 5. 2017, č. j. Nao 169/2017 - 152, z nichž vyplývá, že důvodem pro vyloučení soudce není podání stížnosti na zástupce účastníka řízení k České advokátní komoře.

[16] Zmatečnost řízení nezakládá ani tvrzení stěžovatele, že jednání mělo probíhat pouze 30 minut. Ze soudního spisu (z protokolu o jednání ze dne 20. 9. 2017) předně vyplývá, že jednání bylo zahájeno o čtvrt na deset a skončeno až po desáté hodině. Není tedy pravdou, že jednání trvalo pouze 30 minut. Ostatně ani to, že na jednání byl vyhrazen určitý časový úsek, nemusí bez dalšího vyvolávat jeho zmatečnost. Délka soudního jednání je odvislá od složitosti sporu, rozsahu uplatněných námitek atp. Stěžovatel přitom v kasační stížnosti ani netvrdí, jakou konkrétní argumentaci vztahující se k jádru dané věci (viz dále) nemohl na jednání uplatnit, resp. kterou se krajský soud z důvodu délky ústního jednání nezabýval.

[17] S ohledem na výše uvedené nepovažoval zdejší soud za nutné vyčkávat do doby, než stěžovatel předloží v kasační stížnosti označené podklady, kterými chtěl podložit tvrzení o podjatosti JUDr. Jana Dvořáka (stran předmětné „složky", vedení ústního jednání atp.). Nejvyššímu správnímu soudu nadto není zřejmé, z jakého důvodu zástupce stěžovatele předmětné podklady nepředkládá současně se svými podáními (viz usnesení ze dne 6. 11. 2017, č. j. Nao 311/2017 - 28). To platí tím spíše za situace, kdy tyto podklady má v době uplatnění daného tvrzení již k dispozici. K tomu zdejší soud uvádí, že stěžovatel v doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 11. 2017 (pro podporu svých tvrzení o podjatosti JUDr. Jana Dvořáka) poukazoval mj. na zvukový záznam o soudním jednání ze dne 20. 9. 2017, a uváděl, že tento soudu doloží. Do doby rozhodnutí soud tak však neučinil. Zdejší soud však z listin přiložených k doplnění kasační stížnosti (ze stížnosti určené předsedovi Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2017) zjistil, že k této stížnosti stěžovatel záznam o soudním jednání přiložil. Nutno dodat, že nevhodné chování soudních osob anebo narušování důstojnosti řízení lze řešit v řízení podle § 164 zákona o soudech a soudcích. Ani další listiny přiložené ke kasační stížnosti nezakládají s ohledem na předmět sporu, obsah správního spisu a kasační stížnosti zmatečnost řízení v intenzitě, pro kterou by bylo nutno rozsudek krajského soudu zrušit. Podpůrně odkazuje zdejší soud i na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 7 As 158/2016 - 69 a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 6 As 37/2017 - 31. V těchto rozsudcích byly nedůvodnými shledány obdobné námitky účastníků řízení (v nichž účastníky řízení rovněž zastupoval Mgr. Václav Voříšek). Z výše uvedených důvodů tedy zdejší soud nepřisvědčil stěžovateli v tom, že by řízení bylo zatíženo zmatečností ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[18] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami, ve kterých stěžovatel dovozoval nezákonnost napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[19] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybňoval, že došlo ke spáchání správního deliktu. Svou obranu zaměřil na existenci krajní nouze. Uváděl, že vozidlo zaparkoval v místě údajného zákazu pouze z důvodů akutních zdravotních problémů; pokud by vozidlo nezastavil ihned a vozidlo neopustil, nastal by závažnější následek v podobě znečištění vozidla a narušení důstojnosti stěžovatele.

[21] Podle § 125f zákona o silničním provozu: (*1) Právnická nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. (2) Právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu. (3) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta. Pro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; pokuta však nepřevýší 10 000 Kč. (4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno. (5) Provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.*“

[22] Výkladem § 125f zákona o silničním provozu se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval (srov. např. rozsudky ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 - 21, ze dne 31. 7. 2015, č. j. 4 As 101/2015 - 29, ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 - 40, či ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016 - 17, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016 - 35, ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 As 250/2016 - 38 atp.).

[23] Např. z prvně označeného rozsudku (ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 - 21) vyplývá, že primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu bylo postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem, resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Je přitom zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako

vlastník věci – nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou. Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.

[24] V posledně označeném rozsudku (ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 As 250/2016 - 38) se pak Nejvyšší správní soud vyjádřil k nutnosti zohlednění tvrzení o krajní nouzi, které účastník řízení vznesl v řízení o správním deliktu (podle § 125f zákona o silničním provozu). Mj. soud uvedl, že „*Stěžovatel tvrdí, že jednal v krajní nouzi s cílem zamezit znečištění veřejného prostranství a veřejnému pohoršení. (...) Pro vedení řízení o správním deliktu je rozhodné, zda posuzované jednání naplňuje znaky přestupku, ne však všechny znaky skutkové podstaty přestupku. V takovém případě by bylo potřeba i zavinění, což by odporovalo smyslu právní úpravy odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 10 zákona o silničním provozu. Přitom otázka zavinění je hlavním odlišením správního deliktu (objektivní odpovědnost - zavinění se nevyžaduje) od přestupku (subjektivní odpovědnost - zavinění se vyžaduje). Pokud by stěžovatel na výzvu magistrátu sdělil, že on sám byl řidičem vozidla, pokračovalo by s ním řízení o přestupku, ve kterém by jeho argumentace ohledně krajní nouze mohla být užitečná (ovšem ani to není jisté, podobné potíže totiž tvrdí nejeden řidič, který neoprávněně zaparkoval a vybral si k zastupování společnost FLEET Control, s. r. o. - srov. rozsudky NSS ve věcech 3 As 114/2016 a 2 As 33/2016). Protože však stěžovatel svou totožnost jako řidiče vozidla neuvedl, magistrát ji ve lhůtě nezjistil a posuzované jednání naplňovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, odpovídá stěžovatel jako provozovatel vozidla podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu. Odpovědnosti jako provozovatel vozidla by se stěžovatel mohl zbavit typicky na základě liberačních důvodů. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo b) provozovatel podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Případně by stěžovatel mohl popřít naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu, které jsou vymezeny v § 125f odst. 1 a 2 ve spojení s § 125c a navazujícími ustanoveními zákona o silničním provozu (k tomu opět rozsudek 3 As 114/2016). Obecně je krajní nouze stavem, který vylučuje protiprávnost různých typů jednání - trestného činu, přestupku i správního deliktu. Stěžovatel by však nemohl uspět se svou argumentací o tom, že neoprávněně parkoval v pěší zóně v důsledku krajní nouze, ani kdyby soud hodnotil tuto argumentaci věcně. Podle § 2 zákona o přestupcích jedná v krajní nouzi ten, kdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak (podobně definuje krajní nouzi i § 28 trestního zákoníku). Stěžovatel poukazoval na to, že kdyby se včas neodebral na toaletu, mohl by znečistit své vozidlo, případně veřejné prostranství, a způsobit tak veřejné pohoršení, což by mu mohlo přivodit stíhání pro přestupek, případně pro trestný čin. Stěžovatel ale nevysvětluje, jak zákon chrání zájem na tom, aby si majitel vozidla toto vozidlo sám neznečistil. Takový zájem chráněný zákonem, jehož ohrožení by měl stěžovatel odvracet neoprávněným parkováním, tu podle soudu není dán. Je pochopitelně lidsky přirozenější reakcí vykonat naléhavou tělesnou potřebu raději kdekoli jinde*

než ve vlastním vozidle (třeba i na veřejném prostranství); ani pro tento případ však stěžovatel věrohodně nezdůvodňuje, proč nebylo možno hrozící „nebezpečí“ odvrátit jinak (například vyhledáním toalety v restauraci, z níž se stěžovatel právě vracel, tedy kterou znal a u které podle všeho předtím parkoval). I kdyby však stěžovatele skutečně postihla nevolnost mimořádně akutní a musel by svou tělesnou potřebu vykonat ihned a na veřejném prostranství, nebyl by první ani poslední. Soud se nedomnívá, že by taková nehoda, která může postihnout každého, mohla vést ke stíhání stěžovatele za jakýkoli přestupek; zmínka o trestném činu už je pak přímo komickou nadsázkou. Proto ani námitka argumentující krajní nouzí není důvodná.“

[25] Uvedenou argumentaci lze plně vztáhnout i na nyní projednávanou věc. I v ní totiž stěžovatel dovozoval nutnost zohlednění tvrzení o krajní nouzi (z důvodu zdravotních obtíží) v řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu. Důvodem pro zrušení rozsudku krajského soudu není ani to, že při odůvodňování žalobních námitek vyšel z jiných případů, ve kterých byla účastníky řízení uváděna obdobná argumentace. Ostatně obdobně postupuje i zdejší soud, viz výše. Není přitom pravdou, že by se krajský soud při vypořádávání žalobní námitky stěžovatele opíral pouze o nepřiléhavý případ (ve kterém nebylo poukazováno na zdravotní indispozici řidiče, ale na odchyt volně pobíhajícího psa“). Krajský soud výslovně zmínil i případy, ve kterých byla nemožnost spáchání předmětného správního deliktu dovozována na základě zdravotní indispozice účastníka řízení. Mj. poukázal na případy (ve kterých účastníky řízení zastupovala společnost FLEET Control, s. r. o.), v nichž byla nemožnost spáchání předmětného deliktu dovozována rovněž ze zdravotní indispozice řidičů (bylo tvrzeno, že se řidiči udělalo špatně, že chybně zaparkoval z důvodů krvácení z nosu a snížení krevního tlaku). Z hlediska podstaty dané věci je pak irelevantní námitka, ve které stěžovatel vytýkal krajskému soudu jeho tvrzení, že společnost FLEET Control, s.r.o. nabízí pojištění řidičů proti odpovědnosti v obdobných věcech. Ostatně i zdejší soud se vyjádřil v tomto smyslu. Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2017, č. j. 1 As 221/2017 - 40. Nadto uvedená argumentace se nevztahovala k jádru dané věci a z hlediska zákonnosti rozsudku nebylo nutno vyžadovat další dokazování (např. webovými stránkami www.nechcipokutu.cz). Obsah správního spisu poskytoval dostatečnou oporu pro nosné závěry krajského soudu. Ani v tomto ohledu proto krajský soud nepochybil.

[26] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu